

טופס סילבוס

יוצאים לקהילה חקר מרחבים ציבוריים Going out to the community Exploring public spaces

קורס סמסטריאלי

2 ש"ס

סוג המסגרת: שיעור וסדנה

פתיחת הקורס מותנית במילוי מכסת ההרשמה

שמות המרצות: אדר' טולה עמיר ואדר' ענת גולדמן

דואר אלקטרוני: tula@tulaamir.co.il; anatgol1@tauex.ac.il

שעות קבלה: לפי תאום טלפוני מראש

תיאור הקורס

הקורס יפעל כקליניקה אוניברסיטאית המשלבת דיון תיאורטי ופרקטי בשאלות אתיות הנוגעות למרחב הציבורי בעיר. לשם כך נבחן את הגדרת המרחב הציבורי בעיר ונחקור את גמישות גבולותיו, את פוטנציאל המימוש שלו, ואת היכולת שלו לארח מגוון משתמשים בעלי צרכים שונים (ולעיתים מנוגדים).

נושאי הקורס יחולקו לחטיבה רעיונית ומעשית, ויכללו מצד אחד דיונים על הזכות לעיר, פונקציונליות ועירוב שימושים, יוממות ותפיסות שונות של המרחב, ומן הצד השני ניתוח היררכי של מרחב ציבורי וחלקיו השונים, סקירת המענה הפיזי לדרישות שימוש שונות, ממרחבי הליכה-המדרכות ועד המתקנים, גינון, ריצוף ועוד.

בפועל, המשימה המעשית בה נעסוק תהיה סקירת מספר תאי שטח ובחינת ההקשר העירוני שלהם, לימוד המשתמשים השונים ותצפיות אחריהם. בחלק התאורטי נקרא ונדון במאמרים, נשמע הרצאות בנושאים המתאימים (גם בעזרת מרצים אורחים), ונלמד תקדימים ממקומות שונים בעולם. בנוסף נבקר במתקנים המיועדים לאוכלוסיות מאתגרות פיזית כדי ללמוד מקרוב את הצרכים הייחודיים להם. ונערוך סיור נוסף שיתקיים במרחב העירוני במרכז תל אביב, במטרה ללמוד את מאפייניו וגווניו.

בקורס נפתח מדדים לבחינה היררכית של מרחבים ציבוריים ונציע הצעות יישומיות המותאמות למגוון משתמשים (ביניהם: הולכי רגל והנעים על גלגלים; מטפלים וקשישים; פעוטות, ילדים ובני נוער; כלבים ובעליהם; הומלסים ועוד). זאת, תוך התייחסות משולבת להתאמת התכנון לשימוש ולמשתמשים ולשביעות רצונם, לחומרים, תאורה, ריהוט, לתכניות עתידיות ועוד. הקורס יערך בשיתוף פעולה עם מנהל קהילה בעיריית תל-אביב. ולפיכך, התוצר הסופי של הקליניקה יהיה סל המלצות ומאגר אפשרי לניצול בהגדרת פרוגרמה למרחב ציבורי בהווה ובעתיד. תוצר אשר ישמש את עיריית תל אביב, ויופץ גם לרשויות מוניציפליות אחרות.

The course will operate as a clinical program that combines a theoretical and practical discussion of ethical dilemmas relating to the city 's public space. To this end, we will examine the definition of the public space in the city and explore the flexibility of its borders, its realization potential, and its ability to host a variety of users with different (and sometimes contradictory) needs. The topics of the course will be divided into conceptual and practical units, and will include discussions on the right to a city, functionality and mixed uses, commuting and different perceptions of space, and on the other hand a hierarchical analysis of the public space and its various components, a review of the physical response to different usage requirements, from walking areas such as sidewalks to gardening, paving and more.

דרישות הקורס

נוכחות והשתתפות, קריאה, הכנת סקר בקבוצה ויישומו בשטח

מרכיבי הציון הסופי

- 20% השתתפות בדיונים כיתתיים ומעורבות בתהליך תכנון קבוצתי
- 10% תרומה אישית במסגרת קבוצת סקר- מחקר
- 70% איכות הסקר – מחקר מקדים, התאמה לפונקציה וחשיבה חדשנית

נושאי הקורס (נתון לשינויים)

אתיקה אדריכלית

1. אתיקה מקצועית ומעורבות חברתית
2. דמיון, מעורבות ואמפטיה באדריכלות
3. הזכות לשימוש במרחב הציבורי
4. משמעות הקהילה עבור אנשים עם מוגבלויות ובכלל
5. מדינה, רשויות ומגזר שלישי והטיפול באוכלוסיות חלשות מוחלשות
6. תכנון אוניברסלי

הערכת תכנון:

קריטריונים קשיחים וגמישים בסקר אדריכלי
אתיקה, אסתטיקה ופונקציונאליות

הדרכה ודיון מעשי בהקשר לפרויקטים:

1. בניית סקר תכנון ויישום
2. הנגשה לנכים בחקיקה הישראלית
2. דילמות אתיות ומעשיות במתן שירותים מקצועיים לפרטים ואוכלוסיות מוחלשות
3. מפגש, ראיונות ותצפיות: כיצד מבינים צרכים, שאיפות ורקע אישי של לקוחות
4. מתן שרות: מה מותר ומה אסור להבטיח, לשאול ולהציג

רשימת ספרות (חלקית ונתונה לשינויים)

- Felton E., Zelenko O. and Vaughan S. (editors), Design and Ethics-Reflections on Practice, Routledge.
- Hansen D. (2008), Architecture and empathy, Wydawnictwo politechniki krakowskies Czasopismo Techniczne.
- Hanson J. (2001) Morphology and Design: Reconciling intellect, intuition, and ethics in the reflective practice of architecture, Proceedings, 3rd International Space Syntax Symposium Atlanta.
- Iwarsson, S. and Staël Hl, A. (2003), Accessibility, usability and universal Design: positioning and definition of concepts describing person-environment relationships, DISABILITY AND REHABILITATION, 25. 2, 57 -66.
- Johnson, K. (2013) The UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities: A Framework for Ethical and Inclusive Practice? Ethics and Social Welfare, 7:3,
- Lagueux, M. (2004), Ethics Versus Aesthetics In Architecture, The Philosophical Forum, XXXV. 2, 117-133.
- Lincourt, J. (2002), A Place for Empathy: Ethics Involving Architectural Design in Healthcare, H E C FORUM, 2.14, 98-86
- Mace R. L. F.A.I.A. (1998): Universal Design in Housing, Assistive Technology: The Official Journal of RESNA, 10:1, 21-28
- Tatla, H. (2011), Morality and architecture: evaluation of contemporary architectural practice within the scope of the ontological hermeneutics of Hans-Georg Gadamer, Art, Emotion and Value, 5th Mediterranean Congress of Aesthetics, Athens, 345-354.

- Jan Gehl (1987). Life between buildings :Using public space. Washington, DC: Island Press.
- פוקו, מ., (2010 [1968]), על מרחבים אחרים. תל אביב: רסלינג.
- שנל, י., ואיכילוב, מ., (2012). גינות כלבים כמקור ליצירת הון חברתי. חיות וחברה, מס' 45.
- דה לנגה, א., (2015). גינון מטא קהילתי בישראל- תופעה בצמיחה. מאפיינים, שחקנים ותוצאות בשטח. עבודת גמר לתואר מוסמך במדיניות ציבורית, האוניברסיטה העברית בירושלים.